

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

هامل ، متن قوانین - تصویب نامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سؤالات

شماره تلفن : ۸۸۹۴ - ۸۸۹۵ - ۸۸۹۶ - ۵۴۴۸

سال چهارم - شماره ۱۱۶۶

صفحه ۳۹۸۰

میر: سید محمد شامی

۲ شنبه ۲۵ بهمن ماه ۱۳۲۷

قانونگذاری دوره پانزدهم

شماره مسلسل ۱۶۷۳

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱- صورت مشروح مذاکرات صد و چهل و سومین جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۸ تا ۹
- ۲- آگهی های رسمی ۹

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۴۳

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۲۷

فهرست مذاکرات :

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- طرح پیشنهادی نمایندگان راجع با اجرای موقت گزارش کمیسیون
- ۳- معرفی آقای مصطفی عدل بسمت وزارت مشاور
- ۴- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و پنج دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

۱- تصویب صورت مجلس

صورت مجلس جلسه قبل را آقای فولادوند (منشی) شرح زیر قرائت نمودند.

فرج الله آصف - ناصرالدین ناصری - محمد تقی بهار
یمین اسفندیاری - منوچهر گلپادی - ابوالقاسم بهجانی

آقای مکی پس از تذکر نسبت بیک فقره مرخصی آقایان نمایندگان راجع بدمد انتشار متن مذاکرات مجلس در روزنامه رسمی بلافاصله بعد از هر جلسه اظهار تأسف و اعتراض نمودند

آقای هامری نسبت باینکه بعضی از جراید فورمول پیشنهادی ایشان را طور دیگری جلوه داده معتقد بودند که پس از مراجعه به تند نویسی مجلس این قبیل مطالب مهم را انتشار دهند

آقای ابوالقاسم امینی اظهار داشتند که در صورت خلاصه نوشته شده که آقای رئیس فرموده اند مفهوم

مجلس ۵۰ دقیقه بظهر روز ۳ شنبه نوزدهم بهمن بریاست آقای رضا حکمت تشکیل و صورت جلسات پیش قرائت گردید

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان : مهندس احمد رضوی حسن اکبر - اردشیر شادلو - عبدالحسین اورنگ - آقاخان بغتیار - محمد علی منصف - علی اقبال - حسین وکیل - مسعود نابتی - دکتر علی امینی - اهراز نیک بی - عباس اسکندری

غائبین بی اجازه - آقایان ، هزت الله بیات - دکتر مظفر بقائی - معین زاده باقری - ابوالفضل تولیت - سلطانی شیخ الاسلامی - ابوالحسن رضوی

فرمول پیشنهادی همان رأی ساکت است در صورتیکه آقای رئیس با توجه باین فورمول نسبت برای ساکت اخذ رأی نمودند

در این موقع صورت جلسات گذشته بتصویب رسید آقای وزیر فرهنگ يك فقره لایحه مشتمل بر ماده واحده و يك تبصره راجع بتسریع در جریان دادرسی مربوط بجراید با اشاره بزباده روی هدهای از روزنامه ها و لزوم سرعت جریان دادرسی آنها بقید دو فوریت تقدیم نمودند

فوریت اول مطرح و آقای حائری زاده ضمن بیان مخالفت با فوریت معتقد بودند برای ارتکاب یک نفر نایبستی يك جامعه را محکوم کرد و بانهداتی که در دنیای امروز در مقابل جامعه ملل داریم نمیتوانیم ارباب قلم را محدود بکنیم لذا بایستی قبلا این لایحه مطالعه و تطبیق با قوانین جزائی پیش بینی شده بشود آقای صدر کشاورز ضمن بیان موافقت اظهار داشتند منظور از این لایحه محدودیت مطبوعات نبوده بلکه برای حفظ احترام مطبوعات و جلوگیری از آنهاست که بنام مطبوعات بتمام مقامات توهین میکنند و ضمناً تسریع در جریان دادرسی نیز میشود بقوریت اول اخذ رأی شده و تصویب گردید

فوریت دوم مطرح و آقای فرامرزی بعنوان مخالف با تذکر باینکه سوء قصد نسبت بشاه جوان عادل وطن پرست مورد تنفر و تأثر و عصبانیت

● این مذاکرات مشروح یکصد و چهل و سومین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

هم ملت ایران و مجلس شده اظهار داشتند که باین حال تصور باین لایحه باین فوریت نباید این احساسات ملت را هوش کرد و ضمن تذکر خدمتانی که مطبوعات ایران در راه حفظ حقوق مملکت در مواقع بار یک کرده اند معتقد بودند در مقابل مالک توی تنها مطبوعات میتوانند احساسات و افکار عمومی را ایجاد کنند که از دولت پشتیبانی بکنند بنا بر این نایبستی مجلس که مظهر مشروطیت است مظهر دیگر مشروطیت را خفه و محدود بکند آقای قبادیان موافق با فوریت دوم بوده و اظهار داشتند که جراید ناصالح از مردم پول میخواهند و در صورت ندادن بهمه شئون آنان حمله میکنند پیشه وران همین جراید مزدور تقویت میکردند همین سوه قصد نسبت بشاهی که همه چیزش صرف خیرات و مبرات میشود روی تبریک بعضی از جراید خائن بود که اگر جامه عمل می پوشید همه را بکشتن میداد این قانون برای خفه کردن مطبوعات نیست برای آبرو و نجات آنها است.

آقای تقی زاده بعنوان اخطار نظامنامه اظهار داشتند در موقع مذاکره در فوریت فقط باید دلیل فوریت را ذکر نمود و معتقد بودند برای مطالعه بیشتری بایستی لایحه چاپ و روز بعد مطرح بشود آقای وزیر فرهنگ اظهار داشتند تشریفات دادگستری مانع سرعت کار است در اینجا هیچ مجازات و محدودیت بیش بینی نشده است - موضوع توهین بمقام سلطنت در قوانین ما معاکه ندارد در این قوانین صرف توهین جرم است و مجرم نمیتواند بگوید بچه دلیل توهین کرده ام بلافاصله پس از توهین باین مقام توهین کننده تعقیب میشود - در مورد شکایات بیجا هم رعایت حقوق مطبوعات شده و حتی در صورت تیرنه هم خسارات آنها پرداخته میشود این لایحه فقط جهت تسریع جریان امر است در این وقت پنج نفر از آقایان نمایندگان پیشنهاد اذخ رای با ورقه نمودند آقای دکتر متین دفتری نیز درخواست تجزیه قسمت اول و آخر را در موقع رای نمودند که آقای رئیس متذکر شدند حالا مورد ندارد در اصل لایحه موقع طرح میتواند پیشنهاد اصلاحی بدهید.

اخذ رای با ورقه شروع و از ۹۱ نفر عده حاضر چهل و چهار ورقه سفید و شش ورقه کبود شماره شد آقای رئیس پس از اعلام رای اظهار داشتند چون فوریت دوم مورد توجه نشد لایحه بکمیسیونهای فرهنگ و دادگستری مراجعه میشود - نیم ساعت بعد از ظهر جلسه بعنوان ۱۰ دقیقه تنفس ختم و دیگر تشکیل نگردید

رئیس - آقای مشایخی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟ بفرمائید.

مشایخی - در جریان روز گذشته اسامی موافقین و مخالفین که باین مطبوعات رای دادند درج شده است از جمله اسم بنده را جزو موافقین نوشته اند ، چون موافقت بنده مشروط بود خواستم توضیح عرض کرده باشم (صحیح است) اصولاً آقایان مستحضر هستند که من جزو کسانی هستم که از طرف بعضی ارباب جراید مورد حملات شدیدی قرار گرفته ام.

رئیس - آقای مشایخی نطق قبل از دستور بفرمائید ، نسبت بصورت مجلس اعتراضی دارید؟ بفرمائید .

مشایخی - خیلی مختصر عرض میکنم اجازه بفرمائید منظور بنده این بود که همان قسم مربوط اش

را عرض کنم ، در صورت مذاکرات مشروح مجلس هم نوشته شده است که نسبت بقسمت اول لایحه موافقت منظور بنده این است که قسمت اول لایحه مربوط روزنامه هائی بود که نسبت بمقام شامخ سلطنت اگر احیاناً اهانتی بکنند بنده با فوریت این قسم موافقت کردم و نسبت بقسمت اخیر لایحه موافقت نداشتم ، منظورم این بود که اصولاً آقایان نمایندگان نسبت بمقام شامخ سلطنت عقیده دارند که باید کمال احترام را گذاشت و کمال احترام را هم میگذازیم (نمایندگان صحیح است) و اگر دولت يك لایحه ای اختصاصاً برای جرایدی که آنها بیادشاه وقت توهین می کنند میداد نسبت بآن رای میدادیم و تصویب میشد باین جهت است که بنده عرض میکنم بنده فقط باین قسم رای داده ام و توضیحات دیگری هم دارم که چون راجع بصورت جلسه نیست بنده عرض میکنم

رئیس - آقای ارباب مهدی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟ بفرمائید .

ارباب مهدی - متأسفانه جلسات مجلس خیلی دیر تشکیل میشود آقایان نمایندگان مطالبی دارند که بایستی قبل از دستور بر عرض مجلس برسانند ، فرصت دست نمیده ، خود بنده در یکی دو موضوع حیاتی اقتصادی عریضی دارم بنده میخواهم از مقام محترم ریاست تقاضا کنم در ایام هفته يك روز فوق العاده برای آقایان و کلا تخصیص بفرمائید تا مطالبی که آقایان دارند بتوانند بر عرض مجلس شورای ملی برسانند در آن باره صحبت کنند

رئیس - این مربوط بصورت مجلس نبود ولی بسته بموافقت آقایان نمایندگان است که یکروز در عرض هفته را تخصیص بدهند بنطق قبل از دستور آقایان نمایندگان (صحیح است) آقای دکتر متین دفتری نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟ بفرمائید .

دکتر متین دفتری - چون در صورت مجلس راجع بپیشنهاد تجزیه بنده اشاره شده بود و این موضوع در خارج درست فهمیده نشده بود بلکه تولید يك سوه تفاهاتی کرده بود بنده ناچارم که توضیح عرض کنم عرض میکنم این لایحه ای که دولت آورد و مطرح شد مشتمل بر دو قسمت است ، البته اگر قبلاً در خارج يك مشورتی شده بود باید فرا کمیسیونها یاد و جلسه خصوصی مسلماً اینجا دچار اشکال نمیشد ، برای اینکه این لایحه مشتمل بر دو قسمت است يك قسمت مربوط بود بتوهین بمقام سلطنت قسمت دیگر مربوط بمقررات شکایت سایرین است در قسمت توهین بمقام سلطنت هیچ مطالعه ای لازم نداشت (نمایندگان صحیح است) همه مردم و آقایان نمایندگان از رویه بعضی از جراید در این اواخر شکایت داشتند و منجز بودند (صحیح است) و حتی خود من شاهدیم که خود ارباب مطبوعات هم از این قسم منجز بودند ، بنا بر این بنده کمال اطمینان را دارم که هیچ مطالعه ای لازم نداشت و اگر پیشنهاد بنده طرح شده بود...

رئیس - آقای دکتر نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟ بفرمائید .

دکتر متین دفتری - بلی این رفیع سوه تفاهاتی است که راجع بپیشنهاد تجزیه خودم میخواهم توضیح عرض کنم که اگر این پیشنهاد بنده طرح شده بود و تجزیه شده بود بنده باین دارم که هم آقایان نمایندگان بدون يك نفر مخالف بقسمت اول لایحه رای میدادند (صحیح است) بنده چون نمیخواهم که ضمن توضیح

صورت مجلس استفاده از نطق بکنم ولی میخواهم با اجازه آقای رئیس چون مسئله مهم است میخواهم دو کلمه اضافه کنم

رئیس - استدعا میکنم برای بعد بگذارید چون آقایان هم خیلی اجازه خواسته اند و صورت مجلس همینطور میماند

دکتر متین دفتری - پس استدعا میکنم که برای بعد اجازه بفرمائید چند کلمه بعنوان قبل از دستور عرض کنم

رئیس - بسیار خوب ، آقای حاذقی نسبت بصورت مجلس تذکری داشتید؟

حاذقی - تذکری داشتم ، در پایان جلسه گذشته اتفاقاً مقام ریاست موفق شدند با محفوظ ماندن اکثریت دستور جلسه بعد را که عبارت از برنامه هفت ساله بود تعیین بفرمائید و اینهم در صورت جلسه قید شده است ولی يك نکته را تذکر فرمودند که متأسفانه در صورت مجلس قید نشده بود و آن عبارت از ساعت تشکیل جلسه است که فرمودند ساعت ۹ صبح تشکیل میشود .

رئیس - این مربوط بصورت مجلس نیست مگر گفته شده که مربوط ببنده آقایان است که حاضر بشوند و قتیکه ساعت حاضر نمیشود چه باید کرد از دیروز دستور داده ام که هیچکس مرخصی ندهند ، آقای نراقی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟

نراقی - خیر بنده اجازه خواسته بودم

رئیس - بسیار خوب بنده ، آقای اسلامی نسبت بصورت مجلس تذکری داشتید؟ (اسلامی - خیر) آقای حائری زاده - بنده راجع بدستور عرضی دارم .

رئیس - دستور بنده ، آقای فرامرزی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟

فرامرزی عرض کنم از قرار معلوم اسامی کابینجا خوانده شد نسبت بموافقتین ۴۳ نفر بود آنچه که در صورت بود ظاهراً تفاوت داشت

مکی - صحیح است

یک نفر از نمایندگان - چهار نفر بدون امضاء بودند .

رئیس - دیگر نسبت بصورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری - نشد) صورت مجلس جلسه پیش تصویب شد چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند

نمایندگان - دستور ، دستور ، دستور

ملک مدلی - بنده بادستور مخالفم اسلامی - بنده پیشنهادی دارم

رئیس - دستور بک طرحی راجع باین برنامه بود که آقای دکتر فلسفی وعده ای از آقایان نمایندگان پیشنهاد کرده اند

دکتر معظمی - مخالفم

معمد دماوندی - مخالفم

اردلان - بنده موافقم

پورزین - بنده جزو موافقین هستم

رئیس - طرح آقایان فرات می شود ، ساحت مقدس مجلس شورای ملی خاطر محترم آقایان نمایندگان مستحضر است که در ۱۴ اردیبهشت اسامی دولت لایحه راجع باین برنامه هفت ساله هرانی کشور بمجلس شورای ملی

تقدیم نموده و در نتیجه کمیسیون خاصی مرکب از ۱۸ نفر از آقایان نمایندگان از طرف شعب بنام کمیسیون برنامه انتخاب گردید و کمیسیون فوق نیز در ظرف مدت چند ماه و در طی جلسات طولانی با حضور هیئت دولت و اشخاص مطلع گزارشی در تاریخ ۴ شهریور ماه ۱۳۲۷ حاوی پانزده ماده بود تبصره بمجلس شورای ملی تقدیم نموده است که هم اکنون در جزو دستور مجلس شورای ملی است امضاء کنندگان پس از دقت در گزارش کمیسیون برنامه و مطالعه در وضعیت اسف آور کنونی کشور معتقدند که بهبود وضع امروزه ایران و رهائی از وضعیت کنونی بهیچ نحو میسر و مقدور نیست مگر آنکه برنامه ۷ ساله تصویب و بوقوع اجراء گذارده شود لیکن چنانچه ملاحظه میفرمائید بانهاست علائقند که عموم نمایندگان بتصویب گزارش برنامه ۷ ساله داشته و دارند معذراً از شهریور ماه تاکنون با این که گزارش فوق در جزو دستور مجلس می باشد حتی شور در کلیات آن مورد بحث واقع نگردیده و در مقابل روز بروز وضعیت کشور بدتر و تعداد بیکاران زیاد تر و فقر و ناتوانی مردم رو بغزونی میگذازد و چون مجلس شورای ملی فرصت بحث و تصویب گزارش برنامه را عملی الظاهر ندارد (دکتر معظمی - چرا ندارد ؟) و از طرفی در ماده دوم گزارش کمیسیون تصریح شده است که دولت در ظرف مدت ۴ ماه از تاریخ تصویب گزارش برنامه ۷ ساله که حاوی جزئیات کار خواهد بود تهیه و تقدیم دارد و علیهذا تصویب گزارش کمیسیون برنامه مقدمه اجراء يك برنامه ۷ ساله هرانی است که پس از ۴ ماه صورت ریز آن باید تقدیم شود و بنابراین شایسته است هر چه زودتر این فرصت بدولت داده شود و قدمی در اصلاح وضع کشور و جلوگیری از وقایع احتمالی برداشته شود این است که بلعاط معروضه فوق امضاء کنندگان طرح زیر را بقید دو فوریت تقدیم و درخواست تصویب آنرا مینمائیم :

ماده واحده - دولت مکلف است گزارش شماره ۱ مورخه ۴ - ۶ - ۱۳۲۷ کمیسیون برنامه معنوی ۱۵ ماده و يك تبصره را بوقوع اجراء گزارده و طبق ماده دوم گزارش نامبرده برنامه عملی ۷ ساله را در ظرف ۴ ماه بتصویب کمیسیون برنامه برساند .

دکتر فلسفی - موسوی - حاذقی - کتابادی ما کوئی - شریف زاده - اردلان - بالیزی - صفوی - حرب شیبانی - ظفری - نصرت الملک ملکی - فرامرزی ناصر ذوالفقاری - عباس مسعودی - نواب - لاهوتی صدر زاده - دکتر ملکی - افشار - ضیاء ابراهیمی گیو - امامی - خوئی - نبوی - دادور - ملکپور - دکتر طباطبائی - فولادوند - صاحب جمع - کشاورز صدر اسلامی - دهقان

رئیس - آقای وزیر جنگ مطلبی دارند بیان میفرمائید بمذکوریت مطرح میشود .

وزیر جنگ - بطوریکه آقایان نمایندگان محترم بخاطر دارند ، چندی قبل لایحه ای از طرف وزارت جنگ تقدیم مجلس شورای ملی شد راجع بمعافیت مشمولین نظام وظیفه ، اینکه دارای عائله هستند (صحیح است) چون تصویب آن بتأخیر افتاد در جلسات بعد استدهای فوریت آن شد (صحیح است)

نظر باینکه تصویب نشدن این لایحه مزاحمت زیادی برای عائله و خانواده افراد دارد تنسی میکنم آقایان نمایندگان موافقت بفرمائید که بقید دو فوریت این لایحه مطرح شود (صحیح است) .

بعضی از نمایندگان - بعد از برنامه .

عده از نمایندگان - قبل از برنامه .

معمد دماوندی - لایحه نظام وظیفه مطرح شود .

اسلامی - مردم گرسنه اند فقیرند برنامه ۷ ساله مطرح شود .

رئیس - فوریت این طرح مطرح است آقای دکتر فلسفی موافقت؟ (دکتر فلسفی - بنده موافقم)

آقای ملک مدنی .

ملک مدلی - بنده بدو از مقام ریاست استعجازه میکنم چون در صورت جلسه میخواستم يك توضیح مختصری عرض کنم و فرمودند که مربوط بصورت جلسه نیست با آقایان محترم میخواستم تذکر مختصری راجع بلایحه مطبوعات عرض کرده باشم خیلی مختصر بودم در این زمینه بنده هم جزء اشخاصی بودم که در فوریت دوم رای دادم و قصد من وعده زیادی از آقایان این بود که ما قسمت اول را تصویب کنیم و قسمت دوم را بکمیسیون ارجاع کنیم که کمیسیون اینکار را کرده باشد زیرا ما همه طرفدار آزادی مطبوعات هستیم اما مطبوعاتی که مزدور اجنبی نباشند (صحیح است) آن مطبوعاتی هم مورد احترام ما است که حمایت از پیشه وری نکنند (صحیح است) آن مطبوعاتی که از ملت ایران و از شاه ایران ، از ملیت ایران و از وطن ما حمایت میکنند (نمایندگان - احسن ، آفرین) بنده خود هم جزو آن اشخاص هستم و خاطر محترم آقایان ارباب مطبوعات مطمئن باشد که همین مجلس شورای ملی طرفدار مطبوعاتی است که در راه آزادی قلم فرسائی میکنند (نمایندگان - صحیح است ، احسن)

اما در این موضوع بنده اصولاً اشکالی بنظرم رسیده راجع باین طرحی که تهیه شده است بعرض آقایان میرسانم و استدعا میکنم آقایان توجه بفرمائید و آن اشکال اصولی این است که ما حق نداریم حق قانون گذاری را بیک کمیسیون واگذار کنیم (صحیح است) این اصل اصل صحیحی نیست بنظر بنده اگر این اصل معمول شود کار مجلس تعطیل میشود ، بعلاوه يك مطلب باین مهمی که همه میدانیم برنامه هفت ساله یکی از قوانین بسیار مهمی است که در حیثیت و شئون سیاسی و اقتصادی و اجتماعی ما مؤثر است اردلان - آقای ملک سه ماه است که جزء دستور بوده) ما باید آقا يك همچو کاری را که میخواهیم بکنیم و شش ماه است در مملکت همه جور له و علیه پیدا کرده و همه توجه باین کار دارند این را باید مجلس بگذارد که همه عقایدشان را اظهار بکنند و در نتیجه يك چیز بهتری انجام شود (صحیح است) مسلماً صد نفر در این لایحه اظهار نظر بکنند اثرش بیشتر از این است که هیجده نفر بخواهند اظهار نظر کرده باشند ، بنده خودم از آن اشخاصی هستم که جزو کمیسیون هستم آقایان همه میدانند ولی بنده با این فکر موافق نیستم و اعتقاد اینست که آقایان موافقت بفرمائید که اصل لایحه در مجلس مطرح شود و تصویب شود (صحیح است)

مذاکرات بشود پنج روز جلس ، بکنند کاری مهمتر از این

نداریم (اردلان - از این مهمتر چیزی نیست) نه بود چه داریم و نه اوباع مهمی داریم ، دولت هر روز ساعت هشت و نیم صبح بیاید این جا تا يك ساعت بعد از ظهر صحبت میکنم بنده عقیده شخصی خودم این است مصلحت نیست که از مجلس این کار را بکمیسیون بفرستیم

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - آقای دکتر فلسفی

دکتر فلسفی - عرض میکنم يك چیزی که مورد اعتقاد و احترام همه ماها است و همه آقایان نمایندگان اتفاق دارند این است که وضع مملکت ما و وضع ملت ایران خوب نیست (صحیح است) (اسلامی همه میگویند ولی نمیکنند) شاید دو نك جمعیت این مملکت یعنی ده میلیون جمعیت این مملکت در نهایت فقر و مسکنت و ذلت و بیچارگی و خواری میگذازند (صحیح است) و این مورد تردید نیست آقایان نمایندگان گمان نمیکنم باشد از يك طرف هم بتجربه ثابت شده است با این دولت هائیکه هر ساعت و هر روز تغییر میکنند و باین بودجه های ناقص کاری برای مردم نمیشود انجام داد (صحیح است) از سه سال پیش این فکر بیش آمد که يك کاری برای این مملکت فراهم شود موضوع برنامه هرانی هفت ساله پیش آمد و مسلم شد که علاج تمام دردهای ما و آخرین دوا همین برنامه هفت ساله است (صحیح است) (اسلامی - احسن آقای دکتر) در این مسئله هیچ تردیدی نیست و بنده آنچه که در مجلس و در خارج دیده ام من الباب الی الحجاب همه متفق علیه این نظر را دارند که این برنامه بگذرد و از طریق این برنامه شاید بهبودی در وضع این مردم پیدا شود (صدر زاده - شاید نیست وحتماً) ولی وضعی که برای این برنامه پیش آمده و اعتراضی که آقایان مخالفین الان کردند این است که این لایحه باین مهمی چرا باید باهجه بگذرد ، بدون تأمل بگذرد . . . (محمد علی مسعودی - تأمل لازم ندارد) بنده از آقایان نمایندگان محترم میخواهم استدعا کنم که منطبق و استدلال آقائانی که باین طرح را امضاء کرده اند درست توجه بفرمائید . این لایحه سه سال است که در زیر نظر یکمده متخصص يك عده اهل فن . يك عده مردمان صاحب نظر علمای اقتصادی این مملکت (اسلامی - صحیح است) کسانی که در اظهار نظر باین لایحه انساب و اولی هستند (معمد دماوندی کی رفتن کجا تحقیقات کرده دوتا امریکائی ماشین سوار شدند بايك عده ای رفتند این برنامه هفت ساله شد) (زنك رئیس) اجازه بفرمائید شما بندر پهلوی را نباید نگاه کنید ، بلی منتهای مذاقه در مدت سه سال در اطراف این برنامه شده است (اسلامی - بعلاوه صورت ریزش بعد میآید) بعد در مجلس يك کمیسیون هیجده نفری انتخاب شده است ، این لایحه بوقت به آن کمیسیون از هر حیث مورد امان نظر و مطالعه قرار گرفت .

رئیس - در فوریت صحبت کنید .

دکتر فلسفی - بنده میخواهم دلیل فوریت را عرض کنم و این قسم را بر عرض برسانم که این لایحه باهجه نیگذرد این لایحه مدت سه سال است که مورد بحث و تمق و مطالعه قرار گرفته است فقط اینجا سه مطلب است که مورد تأمل همه آقایان نمایندگان

است یکی این که این برنامه بدست چه کسانی باید اجرا بشود یکی این که در اجرای این برنامه ما باستقراض خارجی احتیاج داریم یا ۱۹۴۱ اگر احتیاج داشتیم جایز است یا نه اگر جایز بود ما بچه و بچه کیفیت و از کجا قرض کنیم (معتمد دماوندی صحیح است، احسن است) موضوع این است که ما ممکن است از بانک ملی استفاده کنیم .

رئیس - آقای دکتر فلسفی در فوریت بفرمائید .

دکتر فلسفی - اجازه بفرمائید در فوریت میخوام عرض کنم دلیل ما آورد منظور دیگر آقایان این است که ممکن است ما چنانچه در این لایحه ذکر شده است احتیاج باستقراض از بانک داشته باشیم و بانک ملی هم احتیاج بنشر اسکناس داشته باشد و یک وقتی ممکن است موجب انفلاسیون شود ، موجب تورم پول ما بشود و در نتیجه هزینه زندگی ما برود بالا (همه نمایندگان) (زنک رئیس) .

رئیس - آقایان اگر نخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

نباشد يك مسائلی هست که باید جزء ، بجز در مجلس مطرح شود هیچ و تقصیر آن روشن بشود این طرحی که حاضر شده سر بسته با آنچه که کمیسیون تصویب کرد اجرا شود بنده این را هیچ مصلحت نمیدانم مگر اینکه در اطرافش بحث شود

رئیس - آقای دکتر عیبه بفرمائید

رحیمیان - آقای رئیس در نوشتن اسامی تبعیض میشود .

رئیس - برای ایشان چه فرق میکند که شما یا دیگری باشد .

دکتر عیبه - اگر واقعا طرز عمل مجلس ما مثل سایر کشورها بود آقای دکتر راجی بنده هم موافق بودم که این لایحه یعنی گزارش کمیسیون باید در مجلس طرح بشود و در اطراف آن بحث بشود و بعد تصویب شود ولی متأسفانه طرز عمل ما مثل سایر جاها نیست در سایر ممالک کار مجلس در کمیسیون ها انجام میشود گزارش کمیسیون میآید بمجلس يك موافق و يك مخالف آنهم موافق و مخالفی که متناسب به گروهها و فракسیون های پارلمانی هستند صحبت میکنند بدون این که وارد جزئیات بشوند و اتخاذ تصمیم بشود و لوایح میگذرد باین جهت است که در سایر کشورها لوایح از مجلس میگذرد (صحیح است) ولی متأسفانه در این یکسال و نیم قانونگذاری که ما داریم کار میکنیم يك لایحه مفید تا کنون نگذشته بنابراین یکی از دو مشق را باید اختیار کنیم یا این که این لایحه کتبی مفصل است بیاید در این مجلس و در این جا بحث شود در اطراف هر ماده اقل صد پیشنهاد داده شود ، باور بفرمائید بیش از صد پیشنهاد داده خواهد شد برای این که هر کس راجع به عوزة محلی خودش يك نظر بانی دارد یعنی اگر در سایر مواقع ما فقط ده نظر مختلف داریم من یقین دارم که در این مورد با ۱۳۶ نظر مختلف در این مجلس بحث خواهد شد (نمایندگان - صحیح است) نتیجه چیست ؟ نتیجه این میشود که این لایحه نمیگذرد (صحیح است) پس اگر ملاحظه کنیم که این کار بگذرد باید موافق باشیم بطرحی که آقای دکتر فلسفی و همه ای ار آقایان نمایندگان پیشنهاد کرده اند (نمایندگان - صحیح است) مگر این که اساسا مخالف باشیم البته روی سخن من با کسانی است که موافقت دارند و الا کسانی که بدلیل اجتماعی ، سیاسی ، مخالف با گذشتن این برنامه هستند و گذشتن برنامه را که کم میکند بیالا بر بدن سطح زندگی مردم ایران مخالف منافع سیاسی خودشان میدانند من آنها کاری ندارم ، ولی آقایانی که موافق هستند (رحیمیان - شما این جور حرف نزنید ، کی مخالف هست ! شما سوء استفاده میکنید ما ۲۱۰۰ میلیون تومان را باختیار کمیسیون گذاشتیم) من آقای رحیمیان شما حرفی نزنم ، منظور من شما نبودید و امیدوارم که آقایان مرد وطن پرستی باشید (رحیمیان - هیچکس مخالف نیست باید بحث بشود) در هر حال يك مطلب دیگر هم لازم است بنده عرض کنم و آن اینست که مجلس شورای ملی مثل هر موجودی اگر توانست وظایف خودش را انجام بدهد بحکم قانون نزارع بقاء می ماند و اگر نتوانست مثل هر موجودی وظیفه خودش را انجام دهد بحکم قانون تنازع بقاء محکوم ببقا است (نمایندگان - صحیح است) اگر مجلس ما نتوانست تأمین آسایش مردم و رفاه

بکنند باقی خواهد ماند ولی اگر خدای نکرده در اثر اقداماتی که میشود در اثر جو بهائیکه لایحی طرح مجلس گذاشته میشود .

رئیس - آقای دکتر عیبه مختصر بفرمائید

نمایندگان - رأی .

دکتر عیبه - بنا بر این آقای حائری زاده میخوام عرض کنم که دو مصلحت است ، مصلحت اول حفظ مشروطیت است که ایشان هم متذکر شدند ، حکم حفظ مشروطیت کاری بکنند که مجلس وظایف خودش را انجام بدهد (نمایندگان - صحیح است) و ما میخوام برای تأمین نظر شما حفظ اصول مشروطیت و تأمین رفاه مردم منظور هموم نمایندگان است بفروریت این لایحه رأی بدهیم که هر چه زودتر دولت مشغول بکار شود (نمایندگان - صحیح است ، احسن است) و برای مردم بیکاری که از گرسنگی میمیرند هر چه زودتر کار فراهم کنند و اصلاحی در کارها پیدا شود .

رئیس - پیشنهادی رسیده است که بفروریت دوم با ورقة رأی گرفته شود .

حاذقی - خدمت میکنیم بمملکت ترس نداریم .

اسلامی - بسیار خوب .

رحیمیان - بنده اخطار نظامنامه ای دارم .

رئیس - جناب عالی اگر مدعی برخلاف نظامنامه دیدید می توانید اخطار کنید . عده فعلا ۹۳ نفر رأی میگیریم بفروریت دوم طرح باورقه .

رحیمیان - اخطار دارم ، مطابق قانون اساسی .

رئیس - اخطار بقانون اساسی وارد نیست .

رحیمیان - آقای رئیس اصل بیست و پنجم را قرائت بفرمائید به بیند که اخطار بنده وارد است یا نه ؟

(اخذ رأی بعمل آمد و ۶۶ ورقة سفید و ۲ ورقة کبود شماره شد)

رئیس - اصلا اخطار بقانون اساسی وارد نیست . فوریت دوم با ۶۶ رأی موافق و دو مخالف از ۹۳ نفر حاضر رأی تصویب شد

اسامی مخالفین - آقایان ، تقریبا ده - رحیمیان ، ورقة سفید علامت : انتاع ۴

رحیمیان - آقای رئیس بنده اخطار نظامنامه ای دارم .

رئیس - مطابق چه ماده ای ؟

رحیمیان - اصل بیست و پنجم قانون اساسی .

رئیس - نخیر اخطار نیست

رحیمیان - بنده اخطار قانون اساسی دارم

رئیس - هر چه مخالف نظامنامه مجلس مشاهده شود میتوان بگوئید (نمایندگان - صحیح است) حالا ماده واحده مطرح است

رحیمیان - آقای رئیس جواب بنده را نفرمودید ، اصل ۲۰ قانون اساسی را قرائت بفرمائید .

رئیس - بلی در اصل ۲۰ صریح است که استقراض دولتی بهر عنوان که باشد بدون اجازه مجلس ممنوع است يك چیز بدیهی است همه مملکت و آقایان نمایندگان میدانند . (صحیح است)

رحیمیان - خوب اجازه بفرمائید شرح بدهم ، این وظیفه کمیسیون نیست وظیفه مجلس است

رئیس - قانون اساسی معلوم است بدون اجازه مجلس کسی نمیتواند قرض خارجی بکنند شما يك مطلب بدیهی را دارید میگوئید که هیچکس مخالف آن نیست اگر مخالف قانون اساسی رفتار شد یعنی اگر خواستند قرض بدون اجازه مجلس بگیرند شما میتوانید اخطار کنید . آقای وکیل تقاضا کرده اند قبل از اینکه برنامه مطرح شود خوانده شود اگر آقایان اجازه میفرمائید خوانده شود .

اسلامی - اگر قرائت شود نیم ساعت طول خواهد کشید و جلسه از اکثریت خواهد افتاد طرح ماده واحده را بخواهید .

رئیس - آقای دکتر متین دفتری مخالفین

دکتر معظمی - آقای بنده قبلا اجازه کتبی خواستم .

رئیس - فایده ای ندارد بیاید وقتی که مطرح میشود اجازه گرفت ، آقای دکتر متین دفتری بفرمائید .

دکتر معظمین دفتری - بنده با اساس برنامه صد درصد موافقم و گمان نمیکنم هیچکس باشد که طرفدار اصلاحات این کشور باشد بتواند بگوید من مخالف خود بنده هم در کمیسیون برنامه عضویت دارم ، در کمیسیون برنامه که یکی از کمیسیونهای مجلس است در مذاکرات هم شرکت کردم متأسفانه قسمت آخرش مصادف شد با مسافرت بنده با اروپا و نتوانستم حاضر شوم و معتقد نبودم که مجلس برنامه یعنی مسئله باین مهمی را اینطور بایک ماده واحده بگذرانند . این يك مسئله ای بود که باید همه نمایندگان با هلافا در اینکار شرکت بکنند بنشینیم چند روز چند شب مذاکره بکنیم و این مطلب را لا اقل برای مردم روشن بکنیم نه این طور درست يك چیز باین مهمی را که تا چندین سال اعظم زنکنه .

اسامی موافقین - آقایان ، با مناقب - گنج - دکتر جهدی - اردلان - شریعت زاده - نبوی - نواب یزدی - دکتر راجی - امیر حسین ظفر بختیار - محسن کتبابی - گرگانی - دکتر مصباح زاده - هلال اسفندیاری - حرب شیبانی - فضرنوری - موسوی اسدی - وثوق - بودا قیان - برزین - صفوی - امامی - اهری - خونیلر - احمد فرامرزی - شریف زاده فولادوند - صدرزاده - امیر نصرت اسکندری - قوامی هراتی - محمد حسین قشقائی - فاضلی - خسرو همدانی ظفری - قبادیان - صاحب جمع - کامل ما کوئی - دکتر فلسفی - دکتر عیبه - عباس مسعودی - مکرملکی - صفای امامی ابوالقاسم امینی - افشار - بهادری - سزاوار - حاذقی دکتر ملکی - اسلامی - (بی اندازه موافقم) ضیاء ابراهیمی - لبقوانی - آشتیانی زاده - دکتر امینی دکتر آشتیانی - ناصر ذوالفقاری - یالیزی - محمد ذوالفقاری - افغمی - محمد علی مسعودی - دادور علی بهبهانی - دهقان - نورالدین امامی - عباسی اعظم زنکنه .

مربوط با اصلاحات کشور خواهد بود درست و بی مصلحه بگذرانیم و مردم را از قضیه روشن نکنیم ولی حالا اینطور پیش آمده است بنده هم تابع اکثریت هستم و نظر اکثریت محترم است . بنده امروز عرض زیادی نمیکم و وارد مواد برنامه نمیشوم زیرا در کمیسیون (همه نمایندگان) آقای رئیس مجلس ملاحظه بفرمائید (زنک رئیس) بنده در موادی که از کمیسیون گذشته ، کمیسیونی که خودم درش شرکت داشتم ، میخوام در آن موضوع بحث کنم ، بنده بطور کلی يك عراضی دارم که معتمد اگر برنامه خوب شروع شود و مقدمات آن خوب فراهم بشود بهترین نقشه ها است برای کشور اگر خوب شروع بشود ایران را بهشت خواهد کرد و اگر خدای نخواست بد شروع بشود وضعیت ما را از این بدتر خواهد کرد ، این نظر بنده در مقدمه برنامه است این است که وضع اقتصادی کشور و مقررات این مملکت ، اصول اقتصادی کشور ما معین بشود که چیست لا اقل برای يك مدتی تغییر و تبدیل پیدا نکند بنده يك سؤالی کردم از دولت چند روز است که سؤال کرده ام راجع بتصویب نامه ارز هنوز هم جوابش نرسیده است بنده در آن تصویب نامه اگر بخوام صحبت کنم خیلی مطلب دارم ولی نمیخوام وقت آقایان را بگیرم بنده راجع بآن تصویب نامه تذکر دادم که در مدت یکسال این دولت ، دولت های مختلفی که آمدند تصویب نامه متعارض و مختلف راجع بارز صادر کردند و کمضیت بازار گانی و بازار ما را بکلی مختل کردند و بکنفر ایرانی نمیدانند که وضعیت کار خودش را بچه مقرراتی تطبیق کند این کارها اگر صحیح بوده است چرا آن را در مرتبه موضوع کرده اند اگر بد بود چرا از روز اول این کار را کردند و یا اگر کاری کردند (همه نمایندگان) آقایان مسئله برنامه مطرح است بایستی توجه کنید بنده معتقدم که کشوری که هنوز بودجه اش تعادل پیدا نکرده و يك کسر فاحش بزرگی دارد این کشور نمیتواند شروع کند بيك همچو کار باین بزرگی ، ما باید وضعیت پولمان را تثبیت بکنیم روشن بشود ، وضعیت ارز ما وضعیت اقتصادی ما ، وضعیت بودجه ما ، اصول اساسی اقتصادی ما روزی يك بایه ای باید مقرر بشود که این برنامه را که شروع میکنیم اجرای طوری باشد که برای ما مخاطراتی نداشته باشد ، بایستی ما سعی کنیم تمام این برنامه را باسی و عمل خودمان و باعواوید خودمان و با مخازن طبیعی که ما داریم و با دست خودمان این برنامه عمل شود و امیدوار هستم که این برنامه را طوری اجرا بکنند که محتاج بکمک خارجی نباشد از حیث منابع طبیعی در خود مملکت ما بقدر کافی فنی هستیم ، ثروت داریم و از مخازن طبیعی خود میتوانیم استفاده بکنیم ، حقوق طبیعی ما اگر تأمین بشود بنده امیدوارم که این برنامه را از منابع خودمان بتوانیم تأمین بکنیم و بنده منتظرم که دولت راجع بوضع اقتصادی کشور ، راجع بیول کشور ، راجع بیودجه کشور ، بکلی توضیحات اطمینان بخش قبل بدهد که ما مطمئن باشیم که سیاست اقتصادی کشور چیست ؟ اصلا الان قضیه سیاست اقتصادی کشور معلوم نیست بنده

طاعت آن نیست که برخاک نهی پیشانی صدق پیش آر که اخلاص پیشانی نیست آقایان بفروریت این لایحه بمقیده بنده باید برای داد و صورتی غیر از این عمل نیست منتع است محال است نمیکند بنده تکلیف وجدانم را این دیدم حالم هم خوب نیست ، مریض هم هستم فقط استدعا میکنم بفروریت رأی بدهید (احسن است - صحیح است)

رئیس - رأی گرفته میشود بفروریت اول طرح آقایانیکه با فوریت اول این طرح موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

رحیمیان - با فوریت دوم مخالفم .

رئیس - فوریت دوم مطرح است آقای حائری زاده بفرمائید .

حائری زاده - اصولا باید دید مجلس شورای ملی برای چه در دنیا تشکیل شده است ، برای چشم بندی تشکیل نشده است برای این است که مطاب در مجلس علنی مطرح شود موافق و مخالف حرف بزنند ، مردم از نتیجه مذاکرات اینها مسبوق بشوند (نمایندگان - صحیح است) قضاوت کنند افکار عمومی متوجه آن موضوعی که باید بگذرد بشود آنوقت صورت قانونی پیدا کند ، برای چشم بندی و گول زدن نیست ، هیچ منطقی غیر از این نیست که در دنیا میلیون ها پول خرج مجلس شورای ملی میکنند ، این اطلاعات را دارند که در کمیسیون ها اشخاص متخصص و فنی مطالعاتی میکنند ، اگر اجازه بفرمائید اصل ۱۳ قانون اساسی را بخوانم (رحیمیان - بفرمائید) اصل سزدهم - مذاکرات مجلس شورای ملی از برای آنکه نتیجه آنها بموقع اجرا گذارده تواند شد باید علنی باشد ، روزنامه نویس و تماشاچی مطابق نظامنامه داخلی مجلس حق حضور و استماع دارند بدون اینکه حق نطق داشته باشند ، تمام مذاکرات مجلس را روزنامه جات میتوانند بطبع برسانند بدون تعریف و تغییر معنی تا همه ناس از مباحث مذاکره و تفصیل گزارشات مطلع شوند هر کس صلاح اندیشی در نظر داشته باشد ، در روز نامه عمومی برنگارد تا هیچ امری از امور در پرده و پر هیچکس مستور نماند لهذا هم روزنامه جات الی آخر مجلس شورای ملی برای این است که واسطه باشد بین آن تصمیم هائی که در اطرافهای در بسته گرفته میشود و دنیا برای اینکه سابق بامت خودش طرف حساب بوده و امروز با دنیا هم طرف حساب است ، برای اینکه امروز جزو دنیا است و يك حساب هائی ما با دنیا داریم ، ما مطالبی را سر بسته ، پشت پرده نباید تصویب کنیم (نمایندگان صحیح است) اگر چنانچه آقایان میچال و فرصت کم دارند صبح و عصر بنشینند و مذاکره کنند در يك روز که نمیشود اهمیت باید به قانون گذاری بدهند ، از چهار بعد از ظهر تا نصف شب بنشینند ۶ ساعت کار کنند در این لایحه باین مهمی که دستور هفت سال مملکت است يك اشتباهانی اگر بشود ایران را باسارت میبرد ، ما در این دوره قانونگذاری اگر بدون مطالعه اجازه نشر اسکناس بدهیم (همه ای از نمایندگان - همچو چیزی نیست) این لایحه ممکن است ما را با بورس شکستی بکشد مادر این جا اجازه برای استقراض از بانکها میدهم ما اجازه میدهم يك اشخاصی را برای اجرای برنامه استخدام کنند که ممکن است این ها صلاح مملکت

است یکی این که این برنامه بدست چه کسانی باید اجرا بشود یکی این که در اجرای این برنامه ما باستقراض خارجی احتیاج داریم یا ۱۹۴۱ اگر احتیاج داشتیم جایز است یا نه اگر جایز بود ما بچه و بچه کیفیت و از کجا قرض کنیم (معتمد دماوندی صحیح است، احسن است) موضوع این است که ما ممکن است از بانک ملی استفاده کنیم .

رئیس - آقای دکتر فلسفی در فوریت بفرمائید .

دکتر فلسفی - اجازه بفرمائید در فوریت میخوام عرض کنم دلیل ما آورد منظور دیگر آقایان این است که ممکن است ما چنانچه در این لایحه ذکر شده است احتیاج باستقراض از بانک داشته باشیم و بانک ملی هم احتیاج بنشر اسکناس داشته باشد و یک وقتی ممکن است موجب انفلاسیون شود ، موجب تورم پول ما بشود و در نتیجه هزینه زندگی ما برود بالا (همه نمایندگان) (زنک رئیس) .

رئیس - آقایان اگر نخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

رئیس - آقایان اگر میخواهد گوش بدهید این وضع مجلس نیست و قدر ممکن است زنک زد اگر مطلبی دارید در خارج بگوئید .

دکتر فلسفی - عرض کنم آقایان سه سال است که برنامه هفت ساله با حرف و مذاکره گذشته است امروز مجلس ایران میخواهد یک قدم عملی بردارد (نمایندگان - صحیح است) امروز ما بهر جایی که مراجعه میکنیم ، بدستگاههای دولتی با جای دیگر میگویند تا برنامه هفت ساله صورت عملی بخود نگیرد .

انتظار دارم که آقای رئیس دولت يك جلسه ای را اختصاص بدهند قبل از این برنامه برای سؤالی که بنده راجع بارز کرده ام چون امروز ارزش اساس اقتصادی کشور است راجع بارز بنده يك سؤال مهمی کرده ام هیئت دولت باید توضیحات بنده را بشنود و جواب آنرا بدهد و ماطام شویم کمیست اقتصادی مایک سیاست ثابتی است و بنده و تمام آقایان قول میدهمم با اتفاق باسلام و صلوات باین لایحه رای خواهیم داد ولی باین عجله بنده خیال میکنم که وضعیت مازامشکل بکنند و دچار بحران اقتصادی بشویم والا کی ممکن است که با برنامه مخالف باشد؟ بنده انتظار دارم که آقای رئیس دولت اجازه بفرمایند سؤالی که بنده راجع بارز و مسائل اقتصادی کشور کرده ام قبل از اینکه رای راجع برنامه بدهند مطرح بشود که آقایان روشن بشوند و بعد هم برنامه مطرح بشود که آقایان راجع سیاست اقتصادی شان روشن بشوند خود بنده با کمال میل باین نامرئی خواهم داد (همه نمایندگان) (زنک رئیس)

رئیس - آقایان ساکت باشند، آقای دکتر فلسفی موافقت یا مخالف؟

دکتر فلسفی - بنده مخالفم.

رئیس - آقای دکتر معظمی موافقت یا مخالف؟

دکتر معظمی - مخالفم.

رئیس - آقای باتمانقلیج موافقت یا مخالف؟

(بعضی از نمایندگان - تشریف ندارند) آقای ارباب مهدی موافقت یا مخالف؟

مهدی ارباب - بنده موافقم.

امیر قیصر - بنده هم اجازه خواسته ام

رئیس - بلی هنوز نوبت شما نرسیده بفرمائید آقای مهدی ارباب.

مهدی ارباب - شکی نیست موافقت بنده با شرط حسن اجرای برنامه است البته تردیدی نیست که یکی از بهترین قدمهای اقتصادی که در مملکت برداشته شده است همین تنظیم برنامه است در صورتیکه درست اجرا شود جهات اخلاقی و شرارتها همین برنامه اصلاح خواهد کرد (صحیح است) روح ایمان و وطن پرستی را بین افراد در صورتیکه درست اجرا بشود تقویت خواهد کرد در برامون کار به کسی نخواهد رفت مملکت ما آنچه گفته میشود ۱ میلیون جمعیت دارد از این ۱۵ میلیون جمعیت ۱۱ میلیون تقریباً نا توانند یا عاجزند یا هلیل هستند یا بچه هستند یازن هستند که کار نمیتوانند بکنند (صحیح است) عده ای که میتوانند در این مملکت پهناور کار بکنند در حدود ۴ میلیون نفر است، چرا این ۴ میلیون نفر گرسنه هستند؟ در یک همچو مملکتی که شما مخازن طبیعی بعد کافی دارید ممان طلا یا بجا طلا شادارید با اینحال در یک همچو مملکت وسیعی آب خجالت آور نیست، خجالت آور نیست که يك جوان ۲۳ ساله که موقع فعالیتش هست نوشته شود در اراک شب از بدبختی ویریشانی در آغوش سگ مرده است اینها مال چیست آقا، مربوط بسوء تشکیلات این مملکت است والله اگر خوب اداره میشد من خدا را شاهد میکنم ما احتیاج بقرض از بیگانگان نداشتیم ما خودمان پول داشتیم ما خودمان کار داشتیم اینست که شرط اساسی این کار حسن اداره است.

رئیس - آقای ارباب تأمل بفرمائید.
اردلان - حوصله دو دقیقه نشستن نیست آنوقت میخواهند ماده بدهد تصویب کنند.
فولادوند - بلی آقای اردلان اگر اینطور نبودیم اینطور نمیشدیم.

اسلامی - امروز باید ناهار را همینجا بخوریم
رئیس - بفرمائید آقای ارباب.

ارباب - البته بنده برای اینکه اشتباهی روی سایر اشتباهات نکنیم و از این اقدام مفید نتیجه بگیریم انتظار دارم همکاران محترم غلبی دقت بکنند تمام در طرز اجرای اینکار البته ما منظور که عرض کردم اگر خوب اجرا بشود تمام بدبختیها را اصلاح میکنند اما اگر خدای نخواسته بد اجرا شد يك بدبختی بزرگی روی سایر بدبختیهای ما خواهد افزود و تمام نظر بنده روی تشکیلات کار است ناچارم برای نمونه آن جریاناتی که در دستگاه دولت هست یا بوده اینجا عرض مجلس شورای ملی برسانم تا در طرز تشکیلات اجرا عمل بیشتر دقت بشود البته منظورم از وزارت کشاورزی شخص یا اشخاص نیست منظورم وزارت کشاورزی امروز نیست اما آقایان يك وزارت کشاورزی دارید در حدود ده میلیون تومان بودجه سالیانه این وزارتخانه است این وزارت خانه يك بنگاه آبیاری داشت که خوشبختانه مستقل شد و فعلا هم خوب کار میکند يك دانشکده کشاورزی داشت جزء دانشگاه قرار گرفت وزارت کشاورزی چی دارد الان؟ يك بنگاه سرم سازی حصارک دارد که مسبو دلپی نامی اداره میکند و بسیار خوب هم اداره میکند و این بنگاه اگر شامل وزارت کشاورزی باشد یا نباشد زحمتی برای دستگاه وزارت کشاورزی ندارد. يك دستگاه دام پروری حیدرآباد دارد که دیگر دامش را من خبر ندارم خود بنگاه دام است یا دام هم درش هست من آنرا اطلاع ندارم (یکی از نمایندگان - هست آقا چند تا دام هم دارد) يك بنگاه دفع آفات ناقص هم دارد (دهقان - آقای ارباب بس است) اینجا باید توضیحات بدهم که آقایان بدانند و دستگاه را درست بکنند و بعد این برنامه را اجرا بکنند (فولادوند - پیشنهاد کنید آقا) يك مؤسسه است بنام مؤسسه دهکده . . .

رئیس - قدری تأمل کنید اکثریت نیست (پس از چند لحظه اکثریت حاصل شد) بفرمائید.

ارباب - يكدهم از مهندسين فعال کشاورزی غسته شدند از کشاورزی رفتند و يك مؤسسه ای ایجاد کردند دفع آفات حدود تهران و خیلی از جاهای مملکت از جمله دفع آفات پشه های قزوین را آنها انجام دادند ولی بحساب وزارت کشاورزی نوشته میشد در صورتیکه این وزارتخانه آن کار را انجام نداده است و بدبختانه مقداری ارز خواسته اند برای وارد کردن سموم دفع آفات بحساب خودشان این را هم بهشان نمیدهند يك بنگاه سول سازی هم دارد که همین اداره است که حالا در آن هستند اگر يك وزارت کشاورزی دقیقی میداشتیم مثل سایر ممالک مترقی ما يك کازینی بدهست میآوردیم مثل این چند سال که میتوانستیم میلیونها دلار برای این مملکت تهیه کنیم در دشت گرگان تنها با دادن يك خراش روی زمین و آب شدن برف جو و گندم و

دیگر هیچ کاری نکردن و صرفاً آنها را با وسائل موتور جمع آوردی کردن این کاری بود خیلی ساده اما هیچ همچو فکری هیچک از دستگاههای دولت ما کرد؟ همه دادیم زمین ارز گران است یا ارز است این یکی از نمونه هائیکه است که اگر بخواهیم نظیر این دستگاهها بیابند و این برنامه را اجرا بکنند این جز بدبختی چیزی بیار نخواهد آورد باید يك اشخاصی باشند غیر از این اشخاص يك تشکیلاتی باشد غیر از این تشکیلات يك متصدی کشاورزی فرستاده اند برای بلوچستان و سیستان این يك اتومبیل ندارد متصدی کشاورزی هم هست اما چه از وجودش نتیجه حاصل میشود هیچ! (دهقان - آقای ارباب شما موافقت میکنید؟) بلی من موافق با اصلش هستم ولی خوب يك چیز هائیکه است که باید گفته شود میخواهم توضیحات بدهم آقایان باید توجه بفرمایند که نقش خیلی چیز هاست که نمیشود اینجا صحبت کرد اداره تثبیت قیمتها در این مملکت تشکیل شد يكسال بیشتر کار نکرد برای هر درخواستی بایستی تلگراف بکنند سفارش بدهند قبول سفارش برسد و برای هر درخواستی بایستی هفتدهک با کفندهای تشریفاتی درست بشود در تمام سال اینها را گرفتند و يك پروانه صادر نشد.

رئیس - آقای ارباب اینها که مربوط باین برنامه نیست تشکیلات که باین برنامه مربوط نیست.

ارباب - . . . میخواهم توضیح بدهم که شرکت مرکزی که کار خارج شد و بيك عناصر بی ربطی دادند، و منظور عمل نمودند و نتیجه عمل چه شد، حالا بفرمائید اینرا نکویم چشم بنده حرقم را اینجا قطع میکنم خیلی دستگاه های کشور هست که جریانش را بایستی آقایان و کلا مستحضر بشوند و معایب و معاسن کار را باید بدانند و بعد شروع بکار بکنند (اسلامی - آقای ارباب خلاصه بفرمائید چون شما علاقه دارید خلاصه بفرمائید بهتر است) بنده خلاصه میکنم، و آنچه یادداشت کرده ام مختصر آنرا میگویی تا بنده باعث نشده باشم وقت مجلس تلف شود فصل سوم برنامه در قسمت ذوب آهن يك معارجی بیش بینی شده بنده تقاضا دارم اول کار خانیجات ذوب آهنی که داریم و معلوم نیست يك قسمت در آلمان يك قسمت در کجا هست اینها را بیاورند و در تکمیل آن هر هزینه ای که لازم است بکنند و این کار را بکنند الان ۲۰۰ میلیون تومان مال ایران در آلمان ریخته است و هیئتها هم رفته اند و کسی هم توجهی نکرده است (دهقان - کافی است آقا)

دو صد میلیون ریال برای ساختمان زندانهای شهربانی شهرها بیش بینی شده است در این برنامه بنده استدعا دارم آقایان قدم اول را يك چیزی مقدم بشمارند که محتاج بتشکیل زندان نباشند و محتاج باین هم نشود که زندانی تهیه کنند اول شروع کنند بکار سد سازی، تعمیر قنوات و امور حجابی بعد مطمئن هستیم که کسی بیدانیشود که بروند زندان، اینرا هم میخواستم عرض کرده باشم، نکته دیگری که تذکر میدهم و از بقیه حرایض صرف نظر میکنم (آفرین - احسنت) قسمت سوم از ماده ۶ بمنظور تکمیل وسائل مالی این برنامه

از مؤسسات داخلی غیر دولتی یا مؤسسات تجارتي خارجی تحصیل اعتبار شود. اینرا هم میخواهم عرض بکنم آقایان تا امنیت قضائی در این مملکت نباشد هیچ سرمایه داخلی و خارجی در این مملکت بکار نخواهد افتاد. این ایرانهائیکه مختصر اموالی دارند و در این مملکت با آن کار میکنند این حس وطن پرستی آنها را وادار کرده و الا هیچ اطمینان و اعتمادی نیست که کسی بیاید فرض بدهد یا يك ایرانی فرض بدهد اول بایستی امنیت قضائی در این مملکت برقرار شود. تأمین شود بدهم دولتها يك عملی بکنند که هر روز امنیت عمومی را متزلزل و فلج نکند هر روز يك تصویب نامه صادر نکنند بقیه حرایض را صرف نظر میکنم (احسنت) و البته آقایان بکنند بعد از بنده مخالف هستند صحبت خواهند کرد.

۳ - معرفی آقای مصطفی عدل بسمت وزیر مشاور

رئیس - آقای نخست وزیر نخست وزیر - آقایان نمایندگان محترم تعریف گرفته شده بود که جناب آقای مصطفی عدل که یکی از رجال بنام (صحیح است) و در فضل و دانش مقام ارجمندی را دارند (صحیح است) برای شرکت در هیئت دولت بمقام وزارت مشاور دعوت شوند مراتب عرض اعلیحضرت همایونی رسید و مورد توجه شاهانه قرار گرفت اینست که جناب آقای عدل وزیر مشاور را حضور آقایان نمایندگان محترم معرفی میکنم

نمایندگان - مبارک است

رئیس - آقای خسرو هدایت و آقای دکتر جلال میده و آقای سمودی و آقای حادقی و آقای صدر زاده پیشنهاد کفایت مذاکرات را کردند ماده واحده قرائت میشود.

(شرح سابق قرائت شد)

رئیس - آقای مهندس هدایت توضیحی دارید؟ بفرمائید.
مهندس خسرو هدایت - بنده يك پیشنهاد کفایت مذاکرات کردم در حالیکه اینهمه کفایت نیست.

رئیس - اکثریت نیست قدری تأمل کنید (پس از چند لحظه اکثریت حاصل شد) بفرمائید.
مهندس خسرو هدایت - اگر آقایان توجه بفرمایند الان وضع اداره مملکت ما طور است که بیکمقدار مال از تمام مردم میگیرند و بيك طبقه معینی بنام کارمند میدهند و هیچ کار صرانی در این مملکت صورت نمیکرد (صحیح است) وضع مردم ضرورت دارد که در اینجا تکرار شود که تاجه حدید است و تنها راه اینکار کاری پیدا شود و فقر از بین مردم برچیده شود منحصرأ ایجاد کار است که در این برنامه ۷ ساله بیش بینی شده است، بنده با اینکه تمام آقایان باین اصول معتقدند که میبایستی حتماً تصمیمی گرفته شود که این وضع تغییر بکند و این هجوم مردم بادارات دولتی از بین برود و همه بتوانند يك کارهای آزادی که آنوقت در مملکت هست پیدا کنند خیال میکنم بیش از این لازم نباشد در این خصوص بحث بشود و در اطراف اینطلب اینهمه صحبت بشود و یاریک مطالبی که در اینجا ضروری نیست اینجا گفته بشود پس بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات را از این لحاظ کردم با حذف جنبه

تبلیغاتی چون بهرحال اگر این کار را بکنند با اینکه در این مدت يك کار مرتبی مجلس انجام نداده است این خودش يك وجهی است برای مجلس فقط این را عرض میکنم که از لحاظ مردم و وضع اداره کشور تقاضا دارم آقایان توجه بفرمایند و کفایت مذاکرات را تصویب بفرمایند که دولت بتواند وارد عمل بشود و از وجود متخصصینی که آمده اند استفاده بشود و این کار عملی بشود (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر معظمی مخالفت؟

دهقان - من که اول اسم نوشته بودم.
موسوی (منشی) - آقای رئیس شاهدند که ایشان قبل نوشته بودند.

رئیس - ایشان نوشته اند آنچه نوشته شده البته صحیح است بفرمائید آقای دکتر معظمی.

دکتر معظمی - اینجامذا کرده شد راجع باینکه اشخاصیکه مخالف با برنامه ۷ ساله هستند مثل اینست که موافقت میکنند در مملکت مردم گرسنه باشند در صورتیکه کسانیکه مخالف باین قسمت میکنند برای طرز کار قانونگذاری است قانونگذاری هم مثل هر چیزی يك فنی دارد و يك روشی دارد الان آقایان بکنند واحد پیشنهاد کردند که این ماده واحده اجازه میدهد بدولت که این مواد را اجرا در صورتیکه در خود این مواد يك مطالبی هست که بعقیده من خیلی قابل توجه است و من چون فرصت مطالعه را نداشتم و این کلام ففله مطرح شد و مجلس شورای ملی میخواهد بسرعت آن را بگذراند از این جهت فرصت و مجال نبود که درست مطالعه شود. (اردلان - آقای دکتر چه فرموده است گزارش آن چاپ شده در مجلس مانده است) گزارش را عرض نکردم، گزارش چاپ شده عرض کردم برای مطرح شدن علاوه بر این وقتی فرار بود مطرح بشود باید اول مطالعه می کردیم بعد مطرح میشدند مطالعه بفرمائید ماده ۶ را در ماده ۶ میگوید از مؤسسات داخلی غیر دولتی یا مؤسسات تجارتي خارجی بمنظور تکمیل وسائل مادی این برنامه تحصیل اعتبار نماید، من غیر مستقیم اجازه میداد (اردلان - آخرش را بخوانید) آخر ندارد اجازه بفرمائید بنده خواندم تمنی میکنم تصب بفرج نهدید من با شما کاملاً موافقم که مردم در نهایت بدبختی هستند ولی مطلبی که اینجا میخواهم عرض کنم غیر از اینست مطلبی است که جنابالی بفرمائید پس بنا بر این اینجا میباید که ما از مؤسسات تجارتي خارجی فرض کنیم و با سابق تاریخی که در این مملکت ما داریم و در گذشته بوده همیشه برای مملکت يك بلبلائی بود ما ست مانیتو این در دست اجازه بدهیم باینکه هیئت برنامه بتواند از مؤسسات تجارتي خارجی فرض بگیرد این يك صهی است البته باید مرتفع بشود و با این طریقی حکه پیشنهاد شده است، این تبصره اصلاحی که پیشنهاد شده است اجازه بفرمائید اگر مجلس شورای ملی برای اینکار مهم جلسه ۶ جلسه اختصاص بدهد و تمام قسمتها را رسیدگی کند (اردلان - نمی آید آقا) (فولادوند - نیابند آقا) اجازه بفرمائید اگر يكدهم ای هم نیابند دلیل . . . (همه نمایندگان) هر وقت مجلس ساکت شد من صحبت را میکنم بنده نه نصیبی

دارم و نه صببانی هستم پس بنا بر این باید در این قسمت متوجه بود که ما به هدف و منظور اصلی خودمان برسیم نه اینکه يك هیئی پیدا بشود روی سایر مطالب تمام دستگاه مملکت ما میدانیم که عیب دارد، بعد يك کار اساسی که ما باید بکنیم باید به بنیم برنامه را بدست چه هیئی باید بدهیم که اجرا بکنند برنامه را خوب میشود نوشت، قانون را خوب میشود نوشت ولی میخواهم به بنیم آیا کسی که بخواهد اینکار را اجرا بکند این چه شخصی و چه آدمی است و آیا این اعتبار بکنند مواد مرتبه از روی حسن نظر میآییم تصویب میکنیم آیا بنفع این مردم بیچاره بمصرف خواهد رسید یا نه؟

فولادوند - پیشنهاد شده که مجلس تعیین کند . . . یکی از نمایندگان - جزو قانون است . . . (همه نمایندگان)

رئیس - بگذارید آقا صحبت بکنند آخر فکر کنید توی يك مجلس خصوصی که صحبت نمیکند بگذارید ناطق صحبت کند من حالم خوب نیست و هر روز اینجانبانانی میشود بفرمائید.
دکتر معظمی - برای اینکه کار بيك نتیجه مثبتی برسد باید حتماً يك هیئت ثابت مورد اعتماد مردم در رأس آن باشد (صحیح است) مثلا يك صارتی دارد که بنده میخواهم اعضای هیئت را هیئت دولت انتخاب میکنند و بنده فرمان ملوکانه صادر میشود ولی بعد يك صارت دیگری دارد مینویسد بواسطه ابراز هم صلاحیت او را بر میدارند در قانون استفاده هم يك چیزی داریم و آن مقتضای اداری است که بیجانة مقتضیات اداری هر چه آدم درست است میدانند بیرون و هر چه آدم نایک است میگذازند جایش مادر يك مملکتی زندگی میکنیم که تجربه های تلخی کرده ایم - زندگی روزمره ما مواجه با این حرفهاست شما با يك چنین جریان میآید اجازه میدهد من حرفی ندارم ولی دولتهای ما که همه روزه هوس میشوند منافع عمومی هم که جایش را باغراض خصوصی داده و منافع عمومی همیشه فدای منافع خصوصی و هوی وهوس میشود و هر کاری که در این مملکت میشود تا يك منافع خصوصی در کار نباشد به نتیجه نرسد (صحیح است) اگر صحیح باشد شما با يك چنین جریان میخوانید يك هیئت را معین کنید آن هیئت را من اگر الان بدانم که يك اشخاص درست هستند خیلی خوب من حرفی ندارم (نورالدین امامی - ما پیشنهاد کرده ایم) میدانم ولی اگر من اشخاص را نشناسم و با نظر این بگذرانم که دولت صورت اسمی آنها را بیاورد بعد مجلس رای منفی بدهد بنده بواسطه ابراز عدم صلاحیت او را بر میدارند (یکی از نمایندگان اصلاح بفرمائید) من خیال میکنم که اینجا احساسات ما کاملاً صحیح است و مملکت هم اقتضا دارد که يك برنامه صرانی صحیح و خوبی داشته باشد و راجع بردهم من خود میخواستم در يك جلسه صحبت کنم و چون نظامنامه بیش از این اجازه صحبت نمیدهد والا بازمه يك معایب خیلی بیشتری دارد مثلا در يك جائی دولت را موظف میکند که مهمانخانه بسازد اینجا در تبصره ابکه نوشته شده است تمام این کارها را واگذار کرده است به هیئت برنامه ولی ساختمان مهمانخانه را برای جلب سیاحان در صفحه ۲۸ واگذار میکند

بهیئت دولت پس بنا بر این اگر ما مطالعه کنیم يك مصایب زیادی در آن دیده میشود بنا بر این بنده متقدم که بیکصدری باید تأمل کرد و این مصایب را رفع کنیم و بعد رأی بگیرند.

نمایندگان - رأی ، رأی

رئیس - خود میدانم بعد از يك موافق و يك مخالف حتماً باید رأی گرفت این را چه جور باید با آقایان یاد داد آقایانیکه با کفایت مذاکرات موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد آقای وزیر فرهنگ بفرمائید تا بعد پیشنهادات قرائت شود .

وزیر فرهنگ - بنده در جواب آقای دکتر معظی اجازه خواستم چون تصویب شده مرضی ندارم **رئیس** - آقای معاون وزارت دارائی **پوهنیا** (معاون وزارت دارائی) - راجع بچیز دیگری است .

رئیس - پیشنهادات قرائت شود . (پیشنهاد آقای نورالدین امامی بشرح زیر قرائت شد) تبصره - شورای عالی و هیئت نظارت و مدیر عامل مطابق دستور ماده ۹ بوجه پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای ملی بوجه فرمان مایونی منصوب میشوند .

رئیس - آقای امامی **نورالدین امامی** - من بعنوان تبصره اینجا پیشنهاد کردم که اضافه شود و خیال نمیکنم که زیاد قابل توضیح باشد و مخالفی هم نیست البته دولت هم قبول خواهد کرد .

رئیس - آقای دکتر شفق راجع باین پیشنهاد که مطلبی ندارید (دکتر شفق - مخیر) آقای حاذقی .
حاذقی - مخیر هیچکس مخالفت ندارد .
یکی از نمایندگان - يك مرتبه به دیگر قرائت شود .

(مجدداً بشرح سابق قرائت شد)
رئیس - آقای شهاب خسروانی این پیشنهاد را قبول میکنند ؟
شهاب خسروانی (مخیر) - بنده قبول میکنم .

دکتر عبده - بنده اخطار نظامنامه ای دارم ، عرض کنم که این يك طرح علیحده ای است گزارش کمیسیون نیست که تا مخیر بتواند با قبول پیشنهاد مانع رأی مجلس بشود بنا بر این باید رأی گرفت بنده با این پیشنهاد مخالف هستم ولی مخالفتم از لحاظ اصول است اصل تفکیک قوانینی قوه مجریه و قوه مقننه
عدهای از نمایندگان - سابقه دارد
عدهای دیگر - در دیوان محاسبات هست
دکتر عبده - بنده مخالفم .

رئیس - آقایانی که با این پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد آقای دکتر شفق بشرح زیر قرائت میشود
پیشنهاد میکنم - قبل از اخذ رأی باده تصریح شود که مطالب راجع بفت جنوب که در مقدمه متن لایحه برنامه مسطور است تاثیرش موقت و نتیجه

منوط بصدور کرات دولت با شرکت نفت است **نورالدین امامی** - احسنت .
دهقان - مخالفی ندارد .
رئیس - آقای دکتر شفق .

دکتر شفق - آقایان میدانند که در باب موضوع نفت تاکنون در مجلس دو سه مرتبه استیضاح بعمل آمده و شاید هم بعضی در آن باب تندروی کرده اند ولی چیزی که اساسی و مسلم است اینست که مجلس در باب هر امتیازی و از آن جمله در باب امتیاز نفت جنوب متفقاً مترض است و در این باب دولت مجبور است بحکم قانون ۲۹ مهرماه حذاعلای حقوق ایران را استیفا بکند (صحیح است) بنده فقط علت مخالفت این بوده است که بیک چیزی میخواهم اجازه بدهیم و بنده هم اجازه میدهم باین شرط که مجلس کمیسیون راملتزم بکند که این مواد را اساساً از اینجا حذف کند ، در صفحه ۲۵ میگوید ترتیب استخراج و فروش مواد نفتی و سایر نقاطی که خارج از حوزه امتیاز شرکت نفت انگلیس و ایران است - آقای امامی بگذارید **رئیس** - آقای نورالدین امامی بفرمائید بنشینید .

دکتر شفق - يك موضوعی که مجلس رسماً در ۲۹ مهر ماه رأی داده است دولت را مأمور کرده است که در امور نفت وارد مذاکره شود و حد اعلاای حقوق ما را استیفاء کند ما چه دلیلی دارد که يك چیزی را که تصویب شده دوباره تصریح کنیم که حوزه امتیاز کجاست در صفحه ۱۹ ملاحظه میفرمائید میگوید « واقفان وقتی این را خوانند بر گشتم و الا میخواستم رأی بدهم » در وقت سال پیش بینی میکنند . عایدات نفت جنوب در هفت سال فقط در حدود شصت میلیون ایره خواهد بود ما چنین چیزی را که انتظار نداریم ما نمیتوانیم که چنین چیزی را رأی بدهیم یا کمیسیون باید ملتزم شود که کاین مواد اصلاح کند (اسلامی - شصت میلیون را میگذارند آنجا) در متن ماده ۵ هم « در سال ۱۳۲۷ شصت میلیون ریال و در سنوات بعد تا انتهای دوره هفت ساله کلبه در آمدهای دولت از محل پرداختهای شرکت سهامی نفت ایران انگلیس » نظر بنده اینست که چون این موضوع مورد بحث

است بین دولت و شرکت نفت نباید در برنامه هفت ساله راجع بمتد ، راجع بجزوه امتیاز ، راجع بقدر عایدات اصلاً بحثی بشود (صحیح است) اگر کمیسیون ملتزم بشود که اینها را حذف بکند بنده باین رأی میدهم (عده ای از نمایندگان - حالا حذف میشود) والابنده رأی نمیدهم .
اسلامی - دولت توضیح بدهد .
شهاب خسروانی (مخیر) - موضوعی را که جناب آقای دکتر شفق فرمودند این در مقدمه خبر بنده بود که از کمیسیون برای مجلس آمده بود و باصل لایحه ارتباطی ندارد (دکتر شفق - اصل ماده پنج را الان خواندم) راجع بماده پنج که فرمودند این موضوع که عواید نفت ایران و انگلیس ذکر شده برای اینست که از عواید نفت ایران و انگلیس دولت بهصرف دیگری برساند والا ممکن است سه برابر بیشتر بشود (یکی از نمایندگان - این بنفع مملکت است) اجازه بدهید بنده مخالف با نفع مملکت حرف نمیزنم میخواهم عرض کنم که عوایدی را که ما در نظر گرفته ایم منظور از عواید نفت ایران و انگلیس بود که هر ساله بکار عراقی برسد اگر این ۶ میلیون باشد یا شصت میلیون یا بیشتر ولی بنده با وجود این این اصلاحی را که آقای دکتر فرمودند قبول میکنم (احسنت) .

رئیس - آقای وزیر فرهنگ **وزیر فرهنگ** - دولت پیشنهاد جناب آقای دکتر شفق را قبول میکنند و ما بهیچوجه . . .
اسلامی - مانعی شنویم آقا بلندتر بفرمائید .
وزیر فرهنگ - بله ، منظورم این بود که دولت با پیشنهاد آقای دکتر شفق موافق است و قبول میکنند .
رئیس - این طرحی است که امروز نمایندگان دادند و قرائت میشود ، آقایان توجه بفرمائید پیشنهاد آقای دکتر شفق یکمرتبه دیگر هم قرائت میشود (مجدداً بشرح سابق قرائت شد) .
نمایندگان - مخالفی نیست .
رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقای دکتر شفق آقایان موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
(پیشنهاد آقای رحیمیان بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده واحده اضافه شود .
فصل اول بودجه کشاورزی از ۵۲۵۰ میلیون ریال به ۴۵۰۰ میلیون ریال کسر شود
فصل دوم بودجه راه آهن و راههای شوسه از ۵۰۰۰ » » » ۴۰۰۰ »
فصل سوم بودجه صنایع و معادن از ۳۰۰۰ » » » ۷۰۰۰ » اضافه شود
در بودجه صنایع و معادن ذوب آهن کارخانه تراکتور سازی و اتومبیل سازی قید شود ،
فصل چهارم نفت ۱۰۰۰ میلیون ریال
فصل پنجم بودجه پست و تلگراف از ۷۵۰ میلیون ریال به ۵۰۰ میلیون ریال کسر شود
فصل ششم بودجه اجتماعی و شهری از ۶۰۰۰ » » » ۴۰۰۰ »
جمع کل ۲۱۰۰۰ میلیون ریال جمع کل ۲۱۰۰۰ میلیون ریال
اکثریت نیست و پس از لحظه ای اکثریت شد (**نمایندگان** - بفرمائید
رحیمیان - بنده در فصل اول بودجه کشاورزی را که ۵۲۵۰ میلیون تومان بوده به ۴۵۰۰ میلیون ریال پیشنهاد کرده ام که تقلیل شود و عده بمقدمه بنده در اینست که بودجه صنایع و معادن سه هزار

میلیون ریال است یعنی سیصد میلیون تومان و بودجه کشاورزی و سایر بودجه های اجتماعی دیگر ۱۸۰۰ میلیون ریال است کسانی که این برنامه را تمسین کرده اند من هیچوقت ادعا نمیکنم که شاید سوء نیت داشته اند ولی نظرشان تقویت امور کشاورزی بوده است در این تردیدی نیست ولی تقویت کشاورزی باید توأم با صنایع باشد کشاورزی توأم با صنایع یعنی استقلال و همه چیز ایران ولی کشاورزی بدون توأم شدن با صنایع بزرگی و بردگی است پس خواهش میکنم آقایان توجه کامل بفرمائید امروز ما میدانیم که بودجه کشاورزی ۵۲۵ میلیون تومان تمسین شده است و بودجه صنایع را سیصد میلیون در ایران تمسین کرده اند ما آمدیم کشاورزی مان تقویت شد ما در ایران الساهه قبل از تأمین این بودجه صد هزار تن گندم و پنجاه هزار تن پنبه موجود داشتیم اضافه داشتیم بر مصرف بنده میخواهم بی رسم شما گندم خودتان را در مقابل گندم شوروی و در برابر گندم هندوستان و در مقابل گندم آتیه عراق در کجا خواهید فروخت ؟ (دهقان - بدنیای) حالاً عرض میکنم درست مطالعه نمیشود پس بنا بر این از بودجه امور کشاورزی بنده فقط ۷۵۰ میلیون ریال کسر کرده ام و بقیه بنده ۴۵۰ میلیون ریال کاملاً کافی است ولی برای بودجه صنایع و معادن از سه هزار میلیون ریال به ۷ هزار میلیون ریال پیشنهاد کردم (دکتر راجی - کشاورزی که فقط گندم نیست) آقای

دکتر راجی فکر کنید که اگر ما تشکیلات صحیحی میداشتیم از حیث گندم هیچ کسری نمیداشتیم باید تقویت شود ولی توأم با صنایع این چهار هزار میلیون ریال بنده در آنجا پیشنهاد کردم ، امروز ما باید بدانیم کدر درجه اول محتاج بچیز هستیم ، در اینجا نوشته شده است که ذوب آهن ۴۵۰۰ میلیون ریال ولی بودجه زندان دوست میلیون ریال این تقویت صنایع در ایران نیست ما که امروز پول میدهیم و اتومبیل وارد میکنیم در درجه اول برای خودمان در امور کشاورزی محتاج بتر اکتور هستیم ولی این کمیونی که این برنامه را برای ما تهیه کرده اند چرا کارخانه تراکتور سازی ، اتومبیل سازی ، همانطوریکه کارخانه فولاد در سایر جاها اتومبیل میسازد ، چرا این قسمت را قبول نکردند پس این قسمت را که قبول نکردند ما فقط تقویت امور کشاورزی داشته باشیم اگر امروز ما از کرسنگی در فشاریم ولی خدا شاهد است که ما فردا در روی خرمنهای گندم جان میدهیم (اسلامی - چه اهمیتی دارد) البته برای حضرتعالی اهمیتی ندارد ولی برای بنده اهمیت دارد که امروز ۲۵۰۰ میلیون اجازه میدهم (اردلان - آقای رحیمیان روی گندم چطور جان میدهند) آقا ما امروز محتاج با صنایع کوچک هستیم امروز ما ۲۱۰۰ میلیون تومان وقتی که اجازه میدهیم به مصرف برسد چرا ما ۴۰۰ میلیون تومان برای کارخانه و تراکتور سازی پیشنهاد نکنیم در اینجا نوشته شده است ساختمان خانه های ارزان و برای لوله کشی

۲۵۰۰ میلیون ریال از ۲۱۰۰ میلیون تومان جطور ممکن است ما ۲۵۰۰ میلیون ریال برای ساختمان خانه های ارزان و لوله کشی اجازه بدهیم ولی برای صنایع و معادن که همه چیز ما مربوط بآنست جناب آقای ساهد فقط سه هزار میلیون ریال اجازه بدهیم پس این يك نظر خصوصی در کار است .

رئیس - آقای رحیمیان این در موقوع رأی گرفتن سوا سوا مشکل است ، برای رأی گرفتن خوب بود شما تجزیه میگردید برای هر فصلی ممکن است جداگانه رأی گرفته شود .

رحیمیان - بسیار خوب اجازه بفرمائید (مجلس از اکثریت افتاد)

۴ - موقوع دستور جلسه آتیه - ختم جلسه بعنوان تنفس

رئیس - مجلس را بعنوان تنفس ختم میکنم که صورت مجلس نداشته باشیم (عده ای از نمایندگان - شنبه باشد) اینکه میفرمائید شنبه خواهدش میکنم که یکشنبه ساعت ۹ بیاید دیگر جلسه فوق العاده لازم ندارد .

(۵ دقیقه بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **رضای حکمت**

شماره ۲۹۲۶۶۱۴۳۳۶
آقای عمادالدین شهیدی
 بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم کرج منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید.

وزیر دادگستری
 شماره ۲۹۲۶۶۸ ۱۴۳۳۸
 ۲۷/۱۱/۳۳
آقای عمادالدین شهیدی
 بموجب این ابلاغ دفاتر شمارا در قصبه کرج برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد

وزیر دادگستری
 شماره ۲۸۵۰۴-۱۳۷۱۸
 ۲۷-۱۰-۲۳
آقای محمد حسن سرچاهی
 بموجب این ابلاغ دفاتر شمارا در دهستان ماروسک نیشابور برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد

وزیر دادگستری
 شماره ۲۸۵۱۰-۱۳۴۵۷
 ۲۷-۱۰-۲۳
آقای شریف آموزگار فرهمند
 بموجب این ابلاغ دفاتر شمارا در شهر تبریز برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد
 وزیر دادگستری

شماره ۳۰۱۲۳۳ ۱۴۳۰۷
آقای احمد عرب زاده سر دفتر
اسناد رسمی سابق محلات
 بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه دوم همدان منصوب میشود و اجازه ثبت معاملات ملکی هم بشماره داده میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید.

وزیر دادگستری
 شماره ۲۸۵۶۸-۱۳۰۲۹
 ۲۷-۱۰-۲۵
آقای هاشم قربان زاده سردفتر اسناد
رسمی شماره ۷ تبریز
 بموجب این ابلاغ دفاتر شمارا در شهر تبریز برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد.

وزیر دادگستری
 شماره ۲۸۵۶۶-۱۳۷۹۲
 ۲۷-۱۰-۲۵
آقای احمد اولیائی
 بموجب این ابلاغ دفاتر شمارا در قریه بودر (حومه باجگیران) برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد.
 وزیر دادگستری

شماره ۳۰۱۳۵-۱۴۳۰۸
آقای احمد عرب زاده سر دفتر ازدواج
و طلاق سابق محلات
 بموجب این ابلاغ دفاتر شمارا در شهر همدان برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد.
 وزیر دادگستری

شماره ۲۸۵۰۸-۱۳۹۷۰
 ۲۷-۱۰-۱۳
آقای ابو تراب فویخت
 بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم محلات منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید.

وزیر دادگستری
 شماره ۲۸۳۹۰-۱۳۸۰۴
 ۲۷-۱۰-۲۴
آقای محمد امینی سر دفتر ازدواج و
طلاق قریه بردستان کنکان بوشهر
 بموجب این ابلاغ استیفای شما از تصدی دفاتر ازدواج و طلاق پذیرفته میشود.
 مدیر کل ثبت